

पाँचखाल नगरपालिकाको

आ.व. २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,
अन्य उपस्थित महानुभावहरू,

पाँचखाल नगरपालिकाको नगर सभाको अध्यक्षको रूपमा यस पाँचखाल नगरपालिकाको नगर सभाको १९ औं बैठक समक्ष आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा मलाई खुसी एवम् गौरवको महशुस भएको छ।

यस महत्त्वपूर्ण अवसरमा सर्वप्रथम नेपालमा सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापना गरी लोकतन्त्रको आधारशीलाको रूपमा रहेको स्थानीय सरकारलाई मजबुत गराउनको लागि आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने महान् सहिदहरू प्रति श्रद्धासुमन व्यक्त गर्दछु। त्यसैगरी सुशासन, भ्रष्टाचारको अन्त्य र नातावाद कृपावादको विरुद्धमा हालै भएको युवा विद्रोह (जेन्जी आन्दोलन)का क्रममा आफ्नो ज्यान आहुति दिनुहुने महान् सहिदप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली व्यक्त गर्दै जेन्जी आन्दोलन र यस अघि भएका सबै आन्दोलन, सङ्घर्ष र अभियानको नेतृत्व गर्नुहुने युवा, अग्रजहरू र यसमा साथ सहयोग गर्नुहुने न्यायप्रेमी सम्पूर्ण दिदी बहिनी, दाजुभाईहरूमा उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु। साथै बेपत्ता परिवार, अपाङ्गता भएका नागरिक प्रति सम्मान व्यक्त गर्दै आन्दोलनका घाइतेहरूको शीघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु।

स्थानीय नागरिकको इच्छा र चाहनाको प्रतिनिधित्व गर्न मतदाताहरूबाट प्रत्यक्ष जिम्मेवारी ग्रहण गरेका हामी स्थानीय जनप्रतिनिधिहरूको सर्वोच्च थलो नगर सभाको बैठकमा सहभागी भएका छौं। सीमित स्रोत, साधन र क्षमताका बीच नगर र नगरवासीको इच्छा, माग, आवश्यकताको सम्बोधन गर्न हामी निरन्तर क्रियाशील रहि आएको व्यहोरा सबैमा विदितै छ। यस नगरपालिकाको निर्वाचित जनप्रतिनिधिको रूपमा हाम्रो कार्यकालको अन्तिम बार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको रूपमा जनताका इच्छा, चाहना, आवश्यकता र उपलब्ध स्रोत साधनको सीमितताका बीच यो नीति तथा कार्यक्रम तयार गरेका छौं।

राजधानी काठमाण्डौंको समीपमा रहेको यस पाँचखाल नगरपालिका मूलतः कृषिमा आधारित नगरपालिका हो। यस नगरपालिकालाई कृषिमा आधुनीकरण र व्यवसायीकरण गर्दै विषादी रहित कृषि उत्पादन र बजारीकरणका लागि हाम्रो निरन्तर प्रयास जारी छ। कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पूर्वाधार विकास, उद्योग यस नगरपालिकाको प्राथमिकताका क्षेत्रहरू हुन्। हाम्रो लक्ष्य एवम् अपेक्षा अनुरूप प्राथमिकता

प्राप्त क्षेत्रमा उपलब्धी हासिल गर्न हामीले थप मेहनत गर्नुपर्ने अवस्था छ। नगरपालिकाको संस्थागत हित र नगरवासीको सुख र समृद्धि हाम्रो मूल ध्येय रहेको छ। स्थानीय विकास निर्माण र सेवा प्रवाहको मुख्य संवैधानिक जिम्मेवारी अनुरूप नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवालाई सरल, सहज एवम् नागरिकमैत्री बनाउन हाम्रो प्रयास निरन्तर जारी छ। उपलब्ध स्रोत साधनको उपर्युक्त परिचालन गर्दै संस्थागत सुशासन कायम गरी नगरवासीको मन जित्ने गरी काम गर्न हाम्रो संयन्त्र क्रियाशील रहिआएको छ। यसलाई अझ प्रभावकारी बनाउन हामी जनप्रतिनिधि र कर्मचारीको सिङ्गो संयन्त्र प्रतिबद्ध रहेको विश्वास दिलाउन चाहन्छु।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

विगतका वर्षहरूमा यस सम्मानित नगर सभाबाट स्वीकृत नीतिहरूलाई निरन्तरता दिदै आ.व २०८३/८४ मा पाँचखाल नगरपालिकाको समृद्धिको लागि तय गरिएका देहाय बमोजिमका नीति तथा कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

क) आर्थिक विकास

अ) कृषि

- 1_ पाँचखाल नगरको मुख्य आर्थिक आधारको रूपमा रहेको कृषि क्षेत्रलाई आधुनिक र व्यवसायिक बनाउँदै यान्त्रिकीकरण तथा विशिष्टीकरणलाई उच्च प्राथमिकता दिइने छ । नगरको दिगो कृषि विकासका लागि नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार एवम् सम्बन्धित गैरसरकारी संघसंस्थाहरू सँगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।
- 2_ पाचखाल नगरपालिकामा उत्पादित आलु लगायतका हरियो तरकारीको किसानहरूले उचित मूल्य प्राप्त गर्नको लागि नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारसंगको सहयोग र साझेदारीमा अत्याधुनिक शितभण्डार निर्माणको लागि पहल गरिनेछ ।
- 3_ कृषि क्षेत्रमा बढि रहेको विभिन्न रसायन तथा विषादीको विक्रि वितरण तथा प्रयोगलाई नियमन तथा व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ । नेपाल सरकारले विक्रिवितरण गर्न निषेध गरेका विषादीहरूको प्रयोगलाई कानुनी दायरामा ल्याउन अनुगमन कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- 4_ गैरसरकारी संघसंस्था, कृषि सहकारी संस्था लगायतका संघ संस्थाको सहयोग एवम् साझेदारीमा नगरका सबै वडामा आई.पि.एम पाठशाला संचालन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ। रसायन तथा विषादीको प्रयोगबाट माटोको जैविक गुणमा आउने हास, मानव स्वास्थ्यमा पर्ने असरको बारेमा कृषक पाठशाला एवम् सार्वजनिक संचारको माध्यमबाट व्यापक जनसचेतना प्रवाहका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। कृषिमा जैविक विषादी लगायत

- जैविक तथा प्राङ्गारिक प्रविधिलाई प्रोत्साहन गर्दै पाँचखाल नगरलाई दिगो कृषि शहरको रूपमा स्थापित गर्न निरन्तर पहल गरिनेछ ।
- 5_ विषादी र रसायनको अवशेषले माटोमा पारेको प्रतिकूल असरलाई मध्येनजर गर्दै पाँचखाल नगरपालिकामा स्थापना गरिएको माटो परीक्षण ल्याबलाई थप प्रभावकारी रूपमा संचालन गरिनेछ । कृषक समुह, कृषि सहकारी तथा अन्य कृषि संस्थासँगको साझेदारीमा विषादी परिक्षण र प्रमाणीकरण, कृषि उत्पादनको ग्रेडिङ, प्याकेजिङ, लेभलिङ गरी काठमाण्डौं उपत्यकाका स्थानीय तहसँगको समन्वयमा संभाव्य बजारसँग आवद्ध गरी कृषि वस्तुको मूल्य अभिवृद्धि गर्न सहयोगको लागि निरन्तर पहल गरिनेछ । कृषि बजार समिति, सहकारी संघसंस्थासँगको साझेदारीमा कृषि एम्बुलेन्स व्यवस्था गरी सन्चालनको पहल गरिनेछ ।
- 6_ कृषि योग्य भूमिको संरक्षण, बाँझो जमिनको उपयोग र करार खेतिलाई प्रवर्द्धन गर्न नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारसँग समन्वय एवम् सहकार्य गरिनेछ ।
- 7_ रैथाने बाली, बीउ, नश्व र कृषि जैविक विविधताको संरक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- 8_ युवाहरूलाई कृषि कर्म तर्फ आकर्षित गरी स्वदेशमै कृषि उद्यम गर्न सहयोगको लागि सहूलियतपूर्ण कर्जा उपलब्ध गराउन सहजिकरण गरिनेछ । निक्षेप तथा कर्जा सुरक्षण कोषसँगको साझेदारीमा साना किसानहरूको कर्जा सुरक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- 9_ स्थानीय कृषकहरूबाट उत्पादित कृषि उत्पादनलाई सोझै विक्रीवितरण गर्न पाँचखाल वडा नम्बर ४ तामाघाटमा हप्ताको दुई दिन (शुक्रवार र शनिवार) शुरु गरिएको हाटबजारलाई थप व्यवस्थित रूपमा संचालन गरिनेछ ।
- 10_ नगरपालिकाद्वारा लवग्रिन नेपालको सहयोगमा संचालनमा ल्याइएको कृषि बजारलाई थप व्यवस्थित बनाइनेछ । लवग्रिन नेपाल सहित ईच्छुक साझेदार संस्थासँगको साझेदारीमा वृहत कृषि मेला आगामि वर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ ।
- 11_ निर्वाहमुखी कृषिलाई आधुनिक र व्यावसायिक बनाउन आवश्यक प्रविधिको प्रसार, तालिम, घरदैलो प्राविधिक सेवा, कृषि माहामारी रोगको नियन्त्रण, कृषकहरूको क्षमता अभिवृद्धि, तथा कृषि प्रविधिको संरक्षण र हस्तान्तरण लगायतका सहयोगका कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- 12_ नेपाल सरकार र प्रदेश सरकार समेतको सहयोगमा वडा नं २, ३, ४, ६, ७, र १२ लाई तरकारी पकेट क्षेत्र, वडा नं ८, ९, १०, ११ र १३ लाई मौरी पकेट क्षेत्र र वडा नं १ र २ लाई अदुवा/वेसार पकेट क्षेत्रलाई नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार, गैर सहकारी संस्थाहरूको समन्वय र सहयोगमा सन्चालित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

- 13_ सामुदायिक वन तथा गैर सहकारी संस्थाहरूको समन्वय र सहयोगमा सार्वजनिक, निजी र समुदायको सहकार्य (PPCA) को अवधारणा अनुसार पाँचखाल नगरभित्रका खाली रहेका सामुदायिक, सार्वजनिक जग्गा र निजी जग्गामा फलफूल, जडिबुटी तथा उच्च आयमुलक विरुवा रोपण अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ । यसका लागि सामुदायिक वन उपभोक्ता समितीहरूलाई आफ्नो कार्ययोजनामा आयमुलक विरुवा रोपणलाई समावेश गर्न अनुरोध गरिनेछ ।
- 14_ "पाँचखाल नगर कृषि सहर" भन्ने पाँचखाल नगरपालिकाको मुल नारालाई आत्मसाथ गर्दै पाँचखाल नगरपालिकाका वडा स्तरमा काम गर्ने गरी कृषि प्राविधिकहरूलाई वडाहरूमा केन्द्रित गरिनेछ ।
- 15_ युवा तथा महिला वर्गलाई कृषि कर्मतर्फ आकर्षित गर्दै स्वदेशमा नै कृषि उद्यम विकास गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । कृषिलाई सम्मान जनक पेशा तथा दीगो रोजगारीको आधारको रूपमा स्थापित गर्न युवा तथा महिला कृषी उद्यम कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।

आ) पशुपंछी

- 16_ पाँचखाल नगरपालिकाको वडा नम्बर ३, ६ र ९ को पशुसेवा केन्द्रबाट समेत पशुपंछी उपचार कक्ष तथा ल्याब सहितको डिस्पेन्सरीको व्यवस्था सहित पशु सेवा उपलब्ध गराउन आवश्यक व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- 17_ रेविज रोगको उच्च जोखिममा रहेका विशेषगरी बजार क्षेत्रहरूमा रेविज रोग विरुद्ध खोप अभियान तथा सामुदायिक कुकुर बन्धाकरणको कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- 18_ पशु आहारा व्यवस्थापन गरी पशुजन्य उत्पादकत्व वृद्धि गर्न उन्नत जातको घाँसको व्यवसायिक खेती र साईलेज प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- 19_ पशुपंछीहरूमा संक्रामक रोग विरुद्धको खोप कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- 20_ पाँचखाल नगरपालिका क्षेत्र भित्र संचालित पशुजन्य व्यवसायको नियमित अनुगमन गरिनेछ ।
- 21_ पशुहरूबाट मानिसमा र मानिसबाट पशुहरूमा सर्ने (जुनोटिक) रोग तथा एन्टी माईक्रोवियल रेसिस्टेन्ट (६६) सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धी गरिनेछ ।
- 22_ पाँचखाल नगर दुध, मासु र अण्डा उत्पादनमा अत्मनिर्भर रहेकोमा यसलाई दिगो बनाउन प्रदेश सरकार एवम गैरसरकारी सस्थासँगको साझेदारीमा विभिन्न सहयोग उपलब्ध गराउनुका साथै दुध उत्पादनमा आधारित नगद प्रोत्साहनमा नगरपालिकाको तर्फबाट समेत थप अनुदान उपलब्ध गराईनेछ ।

- 23_ नगरपालिका भित्र स्वस्थ, स्वच्छ र गुणस्तरीय दुध, मासु तथा अण्डा उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- 24_ कृतिम गर्भाधान तथा उन्नत प्रजनन सेवा मार्फत पशु नस्ल सुधार गरिनेछ ।
- 25_ जैविक सुरक्षा, रोग निदान तथा महामारी रोग विरुद्धका खोप सन्चालनलाई प्रभावकारी बनाईनेछ ।
- 26_ पशु वस्तुहरुको ओसारपसारमा सावधानी एवम् खोरेत विरुद्धको खोप अभियान संचालन गरी पाँचखाल नगरपालिकालाई खोरेत मुक्त अभियानलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- 27_ वैदेल लगायतका जङ्गली जनावरको कारण वा महामारी तथा प्राकृतिक विपत्तीबाट कृषि उपज तथा पशुवस्तुको क्षति भएका पिडित कृषकलाई राहत उपलब्ध गराउन पशुधन राहत कोष स्थापना गरिनेछ । यस कोष सञ्चालन गर्न कार्यविधि निर्माण गरिनेछ ।

इ) उद्योग तथा वाणिज्य

- 28_ नगरपालिका क्षेत्रभित्र सञ्चालित सबै उद्योग व्यवसायहरुलाई दर्तारनविकरण प्रकृत्यामा ल्याई नगरपालिकाको आन्तरिक स्रोतमा व्यवसाय करको योगदान बढाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- 29_ पाँचखाल नगरपालिकामा स्थानीय कच्चा पदार्थ एवम् कृषि तथा पशुजन्य उत्पादनसँग सम्बन्धित घरेलु तथा साना उद्योगहरु स्थापना तथा सञ्चालनलाई कर छुट लगायतका प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- 30_ नेपाल सरकारबाट पाँचखालमा निर्माण हुन गईरहेको विशेष आर्थिक क्षेत्र, हरित महिला औद्योगिक ग्राम निर्माण कार्यलाई सिध्न संचालन गर्न नगरपालिकाबाट सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र साझेदारी गरिनेछ ।
- 31_ स्थानीय उत्पादित कृषि तथा वनमा आधारित कच्चा पदार्थको प्रयोग गर्ने र कम्तिमा १० जना स्थानीयलाई रोजगारी दिने नयाँ उद्योग सञ्चालनमा व्यवसाय करमा छुट दिने नीति लिइनेछ ।
- 32_ वर्षभरी नै ५० जना भन्दा बढी स्थानीयहरुलाई रोजगारी दिनेगरी स्थापित नयाँ उद्योगहरुसम्म पहुँच मार्ग, विद्युत्त जडान तथा पानीको लगायतको पुर्वाधार व्यवस्थापनमा सहयोग गरिनेछ ।
- 33_ पाँचखाल नगरपालिका भित्र उद्योग स्थापना र सञ्चालनका लागि लगानीकर्ताहरुलाई आकर्षित गर्न सम्भावित लगानीकर्ताहरुलाई समन्वय, सहजीकरण र अन्तरक्रिया गरी प्रोत्साहनका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

34_ उद्योग व्यवसायीहरूलाई व्यवसाय सुरक्षाको लागि सि.सि. क्यामेरा राख्न प्रोत्साहन गरिनेछ। सि.सि. क्यामेरा जडान गर्ने उद्योग व्यवसायीलाई व्यवसाय करमा ५-१० प्रतिशतसम्म लाग्ने छुटको व्यवस्था मिलाइनेछ।

ई) संस्कृति तथा पर्यटन

35_ नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक जग्गाहरूको विवरण संकलन एवम् अभिलेख राखि संरक्षण/ सम्बर्द्धन गरिनेछ। पर्यटन विकासका लागि संभावित सामुदायिक वन क्षेत्रका जग्गाहरू पर्यटन प्रवर्द्धन र सामूहिक आय-आर्जनको लागि उपयोग गर्न कानूनी व्यवस्था मिलाइनेछ।

36_ पाँचखालको धरोहरको रूपमा रहेको प्रशिद्ध पलान्चोक भगवती मन्दिर, दुग्धेश्वर मन्दिर लगायतका पुरातात्विक मन्दिर लगायतको पर्यटकीय स्थलहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन र प्रचार प्रसार गर्दै पाँचखाल नगरपालिकामा धार्मिक पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।

37_ आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटन प्रवर्द्धन गर्न र पाँचखाल नगरपालिकाको पर्यटकीय, धार्मिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा मौलिक परम्परा झल्कने श्रव्यदृश्य पार्श्वचित्र बनाई सोको प्रचार प्रसार गरिनेछ।

38_ सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वयमा ऐतिहासिक महत्व बोकेको पलान्चोक भगवतीको मन्दिर सन्चालन तथा व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिनेछ।

39_ अनैकोटमा रहेको भ्यू टावरसम्मको पहुँच मार्ग स्तरोन्नती भइरहेकोमा त्यसलाई निरन्तरता दिई त्यस क्षेत्रमा संघ/प्रदेश सरकारसँगको साझेदारीमा पर्यटकीय पार्कहरूको विकास गर्न निरन्तर पहल गरिनेछ।

40_ पाँचखाल नगरपालिका र यस क्षेत्रमा रहेका पर्यटकीय गन्तव्यहरूलाई समेट्ने गरी पर्यटन विकास रणनीति तयार गरी कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

41_ पाराग्लाइडिङ, केवलकार, जिपलाइन जस्ता पर्यटन व्यवसाय विकासका लागि आवश्यक पर्ने पूर्वाधार विकास गर्न निजी क्षेत्रसँग समन्वय र सहकार्य गरिनेछ।

42_ स्थानीय चाडपर्व, जात्रा एवं मेलाको संरक्षण एवं प्रवर्द्धनमा सहयोग गरिनेछ।

43_ नगरक्षेत्र भित्रका विभिन्न जनजातिहरूको परम्परागत पेशा, भेषभूषा, वाद्यवाधनका सामग्री तथा सांस्कृतिक सम्पदाहरूको संरक्षण एवम् सम्बर्द्धनलाई प्राथमिकता दिने नीतिलाई निरन्तरता दिइनेछ।

44_ पाँचखालमा जन्मीई गीत, संगीत, साहित्य, कला क्षेत्रमा योगदान पुऱ्याउनु हुने व्यक्तित्वलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ।

45_ पाँचखाल अनैकोट हुँदै नगरकोटसम्म प्रकृतिमैत्री हाइकिङ्ग ट्रेकिङ रुट निर्माणको लागि नेपाल सरकार एवम् प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरिनेछ।

46_ सामुदायिक वनसँगको साझेदारीमा नगरको उपयुक्त स्थानमा सालक सहितको वन्यजन्तु संरक्षणको लागि मिनी जु)Mini Zoo(निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ।

उ) श्रम तथा रोजगार

47_ स्थानीय स्तरमा उद्यम एवम् व्यवसाय गर्न चाहने युवाहरूलाई उद्यम वा व्यवसाय सुरु गर्न आवश्यक तालिम, कर्जा सहजीकरण, प्रविधी सहयोग उपलब्ध गराईनेछ।

48_ नगरका दक्ष, अर्धदक्ष र अदक्ष श्रमिकहरूको नाम, ठेगाना, सीप, योग्यता सहितको विवरण समावेस गरी श्रम बैंक स्थापना गरिनेछ। श्रम बैंकमा आवद्ध श्रमिकहरूलाई योग्यता र सीप अनुसारको रोजगारीको लागि राष्ट्रिय रोजगार कार्यक्रम, गरिवी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम जस्ता कार्यक्रमसँग आवद्ध गर्दै लगिनेछ। यस श्रम बैंक सञ्चालन गर्न कार्यविधि निर्माण गरिनेछ।

49_ दिगो रोजगारी सिर्जना तथा प्रवर्द्धनलाई प्राथमिकतामा राखी सीप विकास, उद्यमशीलता प्रवर्द्धन, श्रम बजार व्यवस्थापन, लगानी अभिवृद्धि लगायतका नगरवासीको आय, रोजगारी र उद्यमको प्रवर्धन गर्न मिसन रोजगारी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

ऊ. वित्तीय सेवा र सहकारी

50_ किसान तथा साना कृषि एवम् पशुपालन व्यवसायीहरूलाई सहूलियतपूर्ण कर्जा उपलब्ध गराउन बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूसँग समन्वय गरिनेछ। सहकारी मार्फत एकिकृत खेती प्रणालीको अवधारणा अगाडि बढाईने छ। सहकारी संस्थालाई उत्पादन, रोजगारी, आय अभिवृद्धि तर्फ केन्द्रीत गर्न सहयोग गरिनेछ।

51_ शिक्षा, स्वास्थ्य, यातायात, कृषिजन्य वस्तुको उत्पादन, खरिद विक्रि तथा सुपथ मुल्य पसल जस्ता क्षेत्रमा लगानी गर्न सहकारी संस्थालाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

52_ सहकारी संस्थाहरूको नियमन र प्रवर्धन गर्न सहकारी संघ संस्थाहरूको सहभागितामा नगर सहकारी समन्वय संजाल गठन गरी क्रियाशिल गराइनेछ।

53_ सम्बन्धित सहकारी संघसँगको साझेदारीमा नगरपालिकालाई सहकारी शाखामा काम गर्ने कर्मचारी, सहकारी संस्थाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरूको लागि सहकारी सचेतना, सहकारी व्यवस्थापन, सहकारी लेखापालन, कोपोमिस लगायतका तालिम प्रदान गरिनेछ।

54_ सबै सहकारी संस्थालाई कोपोमिसमा आवद्ध गरिनेछ।

55_ सहकारी क्षेत्रमा विकृतीको रूपमा रहेको गैर सदस्य कारोबार, गैर कार्यक्षेत्र कारोबार, बहु संस्था कारोबार लगायतका गैर कानुनी कारोबारलाई सहकारी संघसँगको सहकार्यमा

नियमन गरिनेछ। समस्याग्रस्त सहकारीको समस्या सामाधान गर्न कानून बमोजिमको प्रक्रीया अघि वढाईनेछ।

ख) सामाजिक विकास

अ) शिक्षा, युवा, खेलकुद तथा मनोरञ्जन

- 56_ मानव विकासको प्रमुख आधारको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकता दिई नगरको शैक्षिक गतिविधिलाई व्यवसायिक, व्यवहारिक, समसामयिक, प्रतिस्पर्धी र जिवनोपयोगी बनाउने नीति र कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- 57_ नगरको शैक्षिक गुणस्तर अविबृद्धि गर्न शिक्षकहरूको क्षमता विकासका लागि स्रोत साधन, प्रविधि व्यवस्थापन गरिनेछ।
- 58_ नगरका सबै माध्यमिक विद्यालयहरूमा पूर्व विद्यार्थी क्लव गठन गरी विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार र आर्थिक व्यवस्थापनमा स्वदेश एवम् विदेशमा रहेका पूर्व विद्यार्थीहरूको अनुभव, योग्यता तथा आर्थिक सहयोग समेत उपयोग गरिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- 59_ विद्यालय शिक्षाको आधारको रूपमा रहेको ई.सि.डि. कक्षा र प्राथमिक तहको शिक्षालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- 60_ शिक्षण शिकाइलाई प्रविधिमैत्री बनाइनेछ। माध्यमिक र उच्च माध्यमिक तहलाई डिजिटल प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइसँग जोडिने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- 61_ विद्यालय तहमा जैविक खेती (IPM), कृषि फर्म, फोहोर व्यवस्थापनको व्यवहारिक ज्ञान प्रदान गर्न विद्यार्थीलाई किसानसँग जोड्ने नीतिलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- 62_ आगामी आ.व. मा नैतिक शिक्षा सहितको स्थानीय पाठ्यक्रम बमोजिमको आधारभूत तहसम्मको पाठ्यपुस्तक तयार गरी लागू गरिनेछ। दनुवार र तामाङ भाषाबाट प्राथमिक तहमा अध्ययन अध्यापन गरिनेछ।
- 63_ विद्यालयको शैक्षिक गतिविधिलाई प्रभावकारी बनाउन विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्षहरूको तीन तीन महिनामा नियमित बैठक गर्ने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईनेछ । विद्यालयको अनुगमन तथा मुल्याङ्कनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।
- 64_ शैक्षिक क्षेत्रमा उत्कृष्ट विद्यालय व्यवस्थापनको अध्यक्ष, शिक्षक, विद्यार्थीलाई सम्मान एवम् पुरस्कृत गरिनेछ।
- 65_ सामुदायिक विद्यालय र संस्थागत विद्यालयका सबल पक्षहरूको आदान प्रदान गरिनेछ।
- 66_ विपन्न परिवारका विद्यार्थीहरूको लागि कपी, कलम, पोषाक लगायतका आधारभूत शैक्षिक सामग्रीमा सहयोग पुऱ्याउन“विपन्न परिवारका विद्यार्थीहरूको साथमा स्थानीय सरकार” कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ। यस कार्यक्रम सञ्चालन गर्न कार्यविधि निर्माण गरिनेछ।

- 67_ विद्यालयहरूको अतिरिक्त शैक्षिक क्रियाकलापहरू अन्तर्गत खेलकुद र संगित विषयको घुम्ती शिक्षक परिचालन गरी मार्शल आर्ट, संगित, नृत्य, योगा ध्यान जस्ता क्रियाकलाप संचालन गरिनेछ।
- 68_ सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थी संख्या र शिक्षक दरवन्दी अनुसार विद्यालय मर्ज गरिनेछ। विषयगत रूपमा शिक्षक दरवन्दी मिलान गरिनेछ।
- 69_ पाँचखाल नगर क्षेत्र भित्रका विभिन्न विधाका प्रतिभाहरूको खोजि तथा उनीहरूको प्रतिभाको विकास एवम् उपयोग गर्न सहयोग गरिनेछ।
- 70_ नगरपालिका भित्र सार्वजनिक गुठीवाट सञ्चालित विद्यालयलाई कार्यविधी बनाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ।

आ) स्वास्थ्य सेवा

- 71_ पाँचखाल आधारभूत अस्पताललाई थप पूर्वाधार निर्माण, औजार उपकरण, सुलभ फार्मसी सहित थप व्यवस्थित गरिनेछ। इन्डोर सेवा, आन्सिक विपेशज्ञ सेवा सन्चालनको लागि आवश्यक गृहकार्य गरिनेछ। स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा ल्याईनेछ।
- 72_ नगरपालिकामा रहेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा दरवन्दी अनुसार स्वास्थ्यकर्मीहरूको व्यवस्था गरी तोकिए बमोजिमको निःशुल्क आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान निरन्तर रूपमा गरिनेछ ।
- 73_ जीवनपथको अवधारणाअनुरूप सुरक्षित मातृत्व,बाल स्वास्थ्य, किशोर- किशोरी तथा प्रजनन स्वास्थ्य, प्रौढ तथा जेष्ठ नागरिक लगायतका विशेषज्ञ सेवाको सुलभ पहुँचको लागि सरकारी, निजी र गैर सरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य र समन्वय गरी सुनिश्चित गरिनेछ । वृद्ध, असक्त, असहाय, अति विपन्न र गर्भवती, सुत्केरी महिलाहरूको लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिईनेछ।
- 74_ सामाजिक न्यायको सिद्धान्तमा रही विपन्न नागरिक, अपाङ्गता भएका, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयसेविका र स्वास्थ्य विमाकर्ताहरूलाई नगरपालिकाबाट निःशुल्क स्वास्थ्य विमामा आवद्ध गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ। साथै स्वास्थ्य विमामा आवद्ध नभएको नागरिकहरूलाई विमा कार्यक्रममा आवद्ध हुन प्रचार प्रसार गरी उत्प्रेरणा गरिनेछ।
- 75_ आरोग्यताका लागी आयुर्वेद चिकित्साको चेतना अभिवृद्धी, निदान र उपचार कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।
- 76_ आयुर्वेद चिकित्साका लागी औषधीयुक्त जडिवुटीहरूको पहिचान, सम्रक्षण, उत्पादन र प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

- 77_ योगध्यान एवम् आयुर्वेदीय जीवनशैली अपनाई नसर्ने रोगको न्युनिकरण गरिनेछ।
- 78_ वडा नम्बर १२ मा रहेको आयुर्वेद औषधालय पुनःनिर्माण गरिनेछ।
- 79_ स्वास्थ्य सेवाको पहुच बढाउन हाल संचालन हुदै आएको प्रयोगशाला सेवालार्ई सुदृढीकरण गर्दै आवश्यकताको आधारमा थप स्वास्थ्य संस्थामा विस्तार गरिनेछ।
- 80_ नसर्ने रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि व्यक्ति, परिवार, सामाज तथा सम्बन्धित निकायहरुलाई जिम्मेवार बनाउदै पहिचान, परिक्षण, परामर्श गर्दै स्वास्थ्य जीवनशैली प्रबद्धनलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ। मनोविमर्श कार्यक्रम संचालन तथा मानसीक रोगको निःशुल्क परिक्षण तथा औषधी वितरण गरिनेछ।
- 81_ विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रम (स्वास्थ्य शिक्षा र स्वास्थ्य प्रबद्धन) र पोषण कार्यक्रमलाई सुदृढीकरण गरिनेछ।
- 82_ नगर भित्रका ७० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकहरुको सम्बन्धित स्वास्थ्य संस्थाका स्वास्थ्यकर्मीहरु मार्फत स्वास्थ्य जाँच गरी उच्च रक्तचाप, मधुमेह लगायतका रोगहरुको निःशुल्क उपलब्ध हुने औषधिहरु वितरण लाई निरन्तरता दिईनेछ।
- 83_ आयस्रोत अत्यन्त न्यून भएका अति विपन्न नागरिकलाई आपतकालिन उपचार सहयोग पुप्याउन विपन्न नागरिक उपचार कोष स्थापना गरिनेछ। यस कोष सञ्चालन गर्न कार्यविधि निर्माण गरिनेछ।
- 84_ सहयोगी संस्थाहरुको समन्वयमा नगरको सबै वडामा एकिकृत घुम्ती स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ।
- 85_ स्वास्थ्यकर्मी तथा सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयसेविकालाई प्रोत्साहन गर्न सम्पूर्ण स्वास्थ्य संस्थाहरु बाट १ जना स्वास्थ्यकर्मी तथा प्रत्येक वडाहरुबाट १/१ जना सा.म.स्वा.सेविका छनौट गरी सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ।
- 86_ विपन्नताका कारण पोषणको कमी भएका आमा तथा बच्चाको आवश्यक पोषणको लागि पोषीलो आहारा उपलब्ध गराईनेछ।

इ) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

- 87_ लैङ्गिक समानता, सशक्तीकरण तथा सामाजिक समावेशीकरणका विषयमा समुदायस्तरमा जनचेतना, क्षमता विकास, समानता, सशक्तीकरणलाई प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन तथा लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण परीक्षण गरिनेछ।
- 88_ सबै प्रकारका हिंसा विरुद्ध सचेतनात्मक, प्रवर्धनात्मक र दण्डात्मक उपायहरुको अवलम्बन गरी पाँचखाल नगरपालिकालाई सबै प्रकारका हिंसा मुक्त नगर घोषणा गरिनेछ।

- 89_ लैंगिकमैत्री कार्यक्रमहरू मार्फत मुलप्रावाहिकरण र शसक्तिकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- 90_ पाँचखाल नगर भित्रका सडक मानवहरूलाई मानव सेवा आश्रम एवम् अन्य सामाजिक संस्थाहरू सँगको सहयोगमा व्यवस्थापन गरिनेछ ।

ई) महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक र सामाजिक सुधार

- 91_ पाँचखाल नगरपालिकालाई सरोकारवालाहरूसँगको सहकार्य र सहयोगमा अवश्यक गृहकार्य गरी वि.स २०८४ भित्र बालमैत्री नगर घोषणा गरिनेछ ।
- 92_ "नगरवासी जुटौं, बालविवाह रोकौं" भन्ने नारा सहित लैंगिक हिंसा, बालविवाह, बालश्रम लगायतका सामाजिक समस्या विरुद्धका अभियान तथा सचेतनामुलक कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ ।
- 93_ समाजका अभिभावकका रूपमा रहेका जेष्ठ नागरिकको अनुभव र सीप उपयोगको लागि अन्तर पुस्ता हस्तान्तरण कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- 94_ पाँचखाल नगरपालिका भित्रका अपाङ्गता भएका नागरिकको तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक परिचयपत्र वितरण, अशक्त जिवन सहायता स्वास्थ्य उपचार सहयोग, आयआर्जनमा सहयोग कार्यक्रम सहित करुणा फउन्डेशनसँगको लागत साझेदारीमा सञ्चालित अपाङ्गता रोकथाम तथा पुर्नस्थापना कार्यक्रमलाई अगामी आ.व मा समेत निरन्तरता दिईनेछ । अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई नगरपालिका वा अन्तर्गत रोजगारीमा प्राथमिकता दिइनेछ ।
- 95_ बालक्लब, बाल संजाल तथा किशोरी समुहहरूको सक्रियतामा बाल विकास, बाल संरक्षण, बाल सहभागिता र बाल बचाउका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- 96_ सरोकारवाला संघसंस्था सँगको सहकार्य र समन्वयमा बाबु आमा तथा अविभावकको मृत्यु भई वा अन्य कारणले असहाय भएका वा सडकमा बेवारिसे अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार तथा संरक्षण गरिनेछ ।
- 97_ महिला उद्यमीहरूबाट उत्पादित बस्तुहरूको बजारीकरणको लागि सहयोग पुऱ्याउनको लागि कोशेली घर स्थापना गरी उद्यमीहरूले उत्पादन गरेका परम्परागत र विशेष वस्तुहरूको प्रदर्शनी र बिक्रीका लागि व्यवस्था मिलाईनेछ ।
- 98_ महिला अपाङ्गता भएका व्यक्ति अल्पसंख्यक दलित लगायतका लक्षित समुदायको आर्थिक रूपमा विपन्न नागरिकहरूको लागि सशक्तीकरण सीप तथा क्षमता विकास एवम् आय तथा रोजगारी प्रवर्धनका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।

- 99_ साविकमा महिला विकास कार्यक्रमबाट प्रवर्धित सहकारी संस्थाको लागि सहकारी सचेतना, बचत तथा ऋण परिचालन उद्यमशीलता प्रवर्धन कार्यक्रम संचालन गरिनेछ ।
- 100_ अपाङ्गता परिचयपत्र र जेष्ठ नागरिक परिचयपत्र वितरण कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ ।
- 101_ हालसम्म प्रदान गरिएका सीप विकास तालिम, प्रदान गरिएका प्रविधीको तथ्यांक संकलन गरी उहाँहरुले लिएका सीप अनुसारको उद्यम व्यवसाय गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- 102_ क वर्गका अपाङ्गता भएका विपन्न तथा असाहय नागरिकको हेरचाहकर्तालाई मासिक प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराईनेछ ।

उ) संघ संस्था समन्वय

- 103_ सरकारी तथा गैर सरकारी संघस्थाहरुको समन्वयमा कार्यक्रमहरु संचालन गर्न म्याचिड फण्डको व्यवस्था गरी संघ संस्थाहरु मार्फत नगर र नगरवासीको हितमा कार्य गर्न सहजिकरण गरिनेछ ।
- 104_ नगरपालिकामा NGO Forum स्थापना गरी नगरपालिकासँग सहकार्य गर्न चाहने गैर सरकारी संस्थाहरुका प्रस्तावित कार्यक्रमलाई बजेटमा समावेश गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।

ऊ) न्यायिक समिति

- 105_ न्यायिक समितिलाई सक्षम र साधन सम्पन्न बनाई छिटो छरितो न्याय सम्पादन हुने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- 106_ सामुदायिक मेलमिलापका माध्यमबाट न्यायिक समितिमा परेका उजुरीहरुलाई समाधान गरिनेछ ।
- 107_ घरेलु हिंसा, जेष्ठ नागरिकको पालनपोषण तथा हेरचाह अपाङ्ग अशक्तसँग जोडिएको विवाद यथाशिघ्र सम्बोधन गर्न न्यायिक समितिले प्राथमिकता दिने व्यवस्था गरिनेछ ।
- 108_ न्यायमा सबैको पहुँच र दिगो शान्ति स्थापनालाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- 109_ कानूनी सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

ग) पूर्वाधार विकास

१. सडक तथा पूल :

- 108_ पाँचखाल नगरपालिकाको सबै वडा कार्यालयहरु, विद्यालयहरु, स्वास्थ्य संस्था, महत्वपूर्ण धार्मिक स्थल एवं वस्तीहरुमा पक्कि सडकको पहुँच पु-याउने एवम् तीनको नियमित मर्मतसम्भार कार्य गरिनेछ ।
- 109_ चालु आ.व.मा निर्माणको चरणमा रहेका पूर्वाधार विकास अन्तर्गतका विभिन्न योजनाहरु सम्भव भएसम्म यसै आ.व.मा सम्पन्न गर्ने र कारणबस सम्पन्न हुन नसक्ने योजनाहरुको आगामी आ.व मा दायित्व सारी दिइनेछ ।

- 110_ दुई वा सो भन्दा बढी वडा तथा अन्य पालिकालाई जोड्ने कम्तिमा २ वटा सडकहरुलाई रणनीतिक सडकलाई दीगो रूपमा स्तरोन्नती गरी बाह्रमहिना सञ्चालन हुने बनाईनेछ।
- 111_ पक्कीरूपमा निर्माण भइसकेका सडकहरुलाई क्षति हुन नदिई बाह्र महिना सुचारु गर्नका लागि खडा गरिएको मर्मत सम्भार कोषको व्यवस्थापन तथा परिचालनको उचित प्रवन्ध मिलाइने छ।
- 112_ नगरपालिकाबाट विगतमा निर्माण गरिएका सडक लगायतका भौतिक पुर्वाधारहरुको छिटो छरितो मर्मत सुधार गर्न अनुमानित परीमाणको आधारमा आर्थिक वर्षको शुरुवातमै ठेक्का बन्दोवस्त गरी तुरुन्त मर्मत सुधार हुने व्यवस्था मिलाईनेछ।

२.सिंचाई :

- 113_ पाँचखाल नगरपालिकाको सिंचाइको लागि मुख्य श्रोतको रूपमा रहेको झिकु लगायत अन्य खोलाको विभिन्न स्थानमा साना/ठुला बाँध निर्माण गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ। निर्माण भइसकेका राजकुलो लगायत अन्य प्रचलनमा रहेका सिंचाई कुलोहरु र खनिएका सिंचाई ट्युबवेयलहरुको स्तरोन्नती कार्यलाई निरन्तरता दिईनेछ। राजकुलो लगायतका कुलोहरुको क्षेत्राधिकार अतिक्रमण हटाई संरक्षण गरिनेछ।
- 114_ प्राकृतिक रूपमा पानीको संचितिकरणको लागि पोखरी निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ | इनार, लिफ्ट, थोपा सिंचाई आदिको माध्यमबाट सिंचाईको प्रवन्धलाई सुदृढ तुल्याईने छ।

३.भवन तथा शहरी बिकास :

- 115_ यस नगरपालिकामा आधुनिक व्यवस्थित शहर, फोहरमैला व्यवस्थापन, बसपार्क जस्ता पूर्वाधार परियोजनाहरु निर्माण, विकास तथा व्यवस्थापनको लागि गठित नगर विकास समिति मार्फत परियोजनाहरुको अध्ययन अनुसन्धान, लागानी लगायतका कार्यमा पूर्वाधार विकास बैक, नगर विकास कोष लगायतका संस्थाहरुसँग सहकार्य गरिनेछ।
- 116_ पाँचखाल नगरपालिकाको कार्यालय भवन परीसरमा कम्पाउण्ड वाल,सभा हल मर्मत सुधार गरिनेछ।
- 117_ पाँचखाल नगरपालिका वडा नम्बर ४ तामाघाटमा पार्कीङ्ग निर्माण गरी तामाघाट बजारलाई व्यवस्तित गरिनेछ।
- 118_ पाँचखाल नगरपालिकामा व्यवस्थित ढल तथा प्रशोधन केन्द्र निर्माणको लागि पहल गरिनेछ।
- 119_ सरोकारवाला सस्था सँगको सहयोग र साझेदारीमा विपन्नता एवम् विपतीबाट घरवार विहिन नागरिकको अवास निर्माण गरिनेछ।
- 120_ सार्वजनिक जग्गामा अधिकार प्राप्त निकायको पूर्व स्वीकृति बिना स्थायी तथा अस्थायी संरचनाको निर्माण कार्यलाई योजना छनौट चरण देखिनै निरुत्साहित गरिनेछ।
- 121_ काठमाडौं उपत्यकाको बढ्दो जनघनत्वलाई मध्यनजर गर्दै भौगोलिक रूपमा नजिक रहेको यस पाँचखाल नगरभित्र व्यवस्थित वस्ती विकास गरिनेछ। पाँचखाल नगरभित्रको जग्गा वर्गीकरणलाई आ.व. २०८३/८४ को दोश्रो महिना भित्रै सम्पन्न गरिनेछ।
- 122_ पाँचखाल नगरपालिकाभित्र व्यवस्थित एवम् एकिकृत वस्ती विकासको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।

- 123_ पालिका यातायात गुरुयोजना, MTMP लाई अध्यावधिक गरी सोही बमोजिम सडकको वर्गीकरण अनुसार प्राथमिकता तोकी बजेट विनियोजन गरिनेछ।
- 124_ पाँचखाल नगरपालिका भित्र नगरपालिकाको स्वीकृती बिना जग्गा प्लानिङ गरी विक्री वितरण भईरहेको पाईएकोले यसलाई नियमन र व्यवस्थित गरी करको दायरामा ल्याउन ५ रोपनी भन्दा बढी जग्गामा घडेरी विकास गरी विक्री वितरण गर्दा जग्गा विकास वा प्लानिङ स्वीकृती अनिवार्य गरी प्लानिङ स्वीकृती बिना जग्गा विक्रीको लागि कुनै सिफारिस दिइनेछैन। उर्वर खेतियोग्य जग्गामा घडेरी विकास गर्न स्वीकृती दिइने छैन। जग्गा विकास वा प्लानिङ स्वीकृती दिदा प्लानिङ स्वीकृती दिदा प्लानिङ भित्रको सार्वजनिक क्षेत्र र बाटो बाहेक विक्री हुने जग्गामा मात्र प्लानिङ स्वीकृती दस्तुर आर्थिक ऐन बमोजिम लाग्ने व्यवस्था गरिनेछ।
- 125_ भवन नक्सा पास प्रक्रियालाई सरल, सहज र छरितो बनाउन इ.बि.पि.एस. (EBPS) प्रणाली लागु गरिनेछ। पुराना नक्सा पासका फाईलहरूलाई डिजिटाइजेसन गरी व्यवस्थित गरिनेछ।
- 126_ जी.आइ.एस. (GIS) प्रविधिबाट नगरपालिकाको इ-प्रोफाइल तयार गरीनेछ।

४. खानेपानी तथा सरसफाई

- 127_ पाँचखाल नगर भित्र खानेपानी व्यवस्थापन गर्न गठित उपभोक्ता समितीहरू सँगको समन्वयमा पाँचखाल नगर खानेपानी बोर्ड गठन गरी एकिकृत रूपमा खानेपानी सेवा प्रदान गर्न समन्वय र सहजिकरण गरिनेछ।
- 128_ सबै घरमा खानेपानीको पहुँच पुऱ्याउन चालु आ.व.मा संचालित खानेपानीका आयोजनाहरूलाई आगामी आ.व.मा समेत निरन्तरता दिई पूर्णता दिइनेछ।
- 129_ नयाँ निर्माण हुने घर तथा भवनहरूको नक्सा पास गर्दा नै सेफ्टीट्याङ्की अनिवार्य राख्नुपर्ने गरी व्यवस्था मिलाइने छ। प्रत्येक घरमा रेन वाटर रिजार्ज पिट निर्माण गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ।

घ) वन, वातावरण, फोहोरमैला तथा विपद् व्यवस्थापन

- 130_ नफालौं, नगाडौं, नवालौं फोहोरको पुनःप्रयोग गरौं भन्ने सचेतनामूलक अभियालाई निरन्तरता दिदै घरघरमा उत्सर्जन हुने फोहोर स्रोतमा नै वर्गिकरण गरी फोहोरको बैज्ञानिक रूपमा व्यवस्थापन गरिनेछ। निजि क्षेत्रसगँको साझेदारीमा शुरु गरिएको फोहोर व्यवस्थापन कार्यलाई थप व्यवस्थित गरिनेछ। फोहोर प्रशोधन केन्द्रसम्मको सडक मर्मत सुधार गरिनेछ।
- 131_ फोहोरको दिगो व्यवस्थापनको लागि जिल्लाका अन्य पालिकासँग साझेदारी गरी सामुहिक रूपमा फोहोर प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्न निरन्तर पहल एवम् समन्वय गरिनेछ।
- 132_ सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसँगको समन्वय र सहकार्यमा वन पैदावारमा आधारित उद्योग(दुना, टपरी, काठजन्य हस्तकला, जडिबुटी खेती, फलफूलजन्य, कागज, डोरी) संचालन गर्न प्रवर्धनात्मक कार्यक्रम निरन्तरता दिईनेछ।

- 133_ सामुदायिक वन र वन कार्यालयसँगको साझेदारीमा दिगो वन व्यवस्थापन कार्यक्रम संचालनको पहल गरिनेछ।
- 134_ निजी, सार्वजनिक र सामुदायिक वनमा बाँस खेती गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ। वन कार्यालयको समन्वयमा बोधीचित्त रोपण गरी स्थानीय कृषकलाई रोजगारी र आय आर्जनसँग जोडिनेछ।
- 135_ माध्यमिक विद्यालयमा इको क्लब गठन गरी फोहोर व्यवस्थापन र वातावरण संरक्षणमा विद्यार्थीहरूलाई सहभागी गराइनेछ।
- 136_ वर पिपल, स्वामी, चाप लगायतका दुर्लभ प्रजातीको रुख संरक्षण गरी परम्परागत चौतारो संस्कृतीको संरक्षणलाई निरन्तरता दिईनेछ।
- 137_ सम्बन्धित निकाय सगँको सहयोगमा नगरको मुख्य राजमार्ग दाँयावाँया ज्याकराण्डा, विरेन्द्र फूल, कल्की, गुलमोहर, सिता, अशोक साकुरा(पयु) जस्ता सौन्दर्यमूलक फूलको विरुवा रोपण गरी नगरको सौन्दर्य अभिवृद्धि गरिनेछ।
- 138_ सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल सगँको समन्वय र साझेदारीमा विपद् स्वयंसेवक परिचालन विस्तारित तालिम प्रदान गरी स्थानीय स्तरमा तालिम प्राप्त विपद् स्वयंसेवक परिचालन गरिनेछ।
- 139_ विपद् व्यवस्थापनका सबै चरणलाई प्रभावकारी बनाई विपद्बाट हुने क्षतिलाई न्यूनीकरण गरिनेछ। अवश्यकतानुसार विपद् उद्धार समाग्रीको व्यवस्थापन गरिनेछ।
- 140_ जैविक विविधता, जलस्रोत, वनजंगलको संरक्षण र उपयोगमा सरोकारवाला निकाय एवम् समुदायसँग समन्वय गरिनेछ।
- 141_ वनपैदावार र नदीजन्य पदार्थको वैज्ञानिक रूपमा विधिसम्मत उपयोग गरिनेछ।
- 142_ निजी वनपैदावार विक्री वितरणलाई स्थानीय करको दायरामा ल्याइनेछ।
- 143_ पानीको स्रोत संरक्षणको लागि रिचार्ज पोखरीहरू निर्माण गरिनेछ।
- 144_ जोखिमयुक्त क्षेत्रमा पहिरो नियन्त्रणको लागि बाँस, अम्रिसो, वावियो लगायतका विरुवा रोपण गरी वायो इन्जिनियरिङलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।
- 145_ सरोकारवालासँगको समन्वयमा सार्वजनिक जग्गाहरूको संरक्षण गरिनेछ।

ड) संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन

- 146_ नगरपालिका र अन्तर्गतका कार्यालयहरूलाई स्रोतसाधन , प्रविधि,तालिम र अध्यनको व्यवस्था मानव स्रोत विकासलाई प्राथमिकता दिईनेछ।
- 147_ नगरपालिकाको आवश्यकता र विशिष्टताको आधारमा संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणलाई पुनरावलोकन गरी पद दर्ताको लागि पठाईनेछ । कर्मचारीहरूबीच कार्यसम्पादननविनतम , सोचको विकास, कार्यस्थलका समस्या समाधान लगायतका समन्वय र सहकार्य अभिवृद्धि गराइ सेवा प्रवाहलाई थप व्यवस्थित बनाउन नियमति कर्मचारी बैठकलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- 148_ नगरपालिका र अन्तर्गत करार सेवामा कार्यरत कर्मचारीहरूको कार्यसम्पादन स्तरको मूल्यांकन गरी मुल्याङ्कनको आधारमा करार नविकरण गरिनेछ।
- 149_ नगरपालिकाबाट हुने सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी र जवाफदेही बनाउन प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले नगर प्रमुखसँग र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतसँग शाखा प्रमुख र वडा सचिवले गरेको अधिकृतसँग कार्यसम्पादन सम्झौतालाई वार्षिक कार्यसम्पादन कार्ययोजनाको आधारमा नविकरण गरिनेछ।
- 150_ कर्मचारीको कार्यसम्पादनको आधारमा उत्कृष्ट कार्य गर्ने कर्मचारीहरूलाई पुरस्कृत गरिनेछ।
- 151_ पाँचखाल नगरको अभियान,सेवाग्राहीको सम्मान भन्ने नाराकासाथ कर्मचारीहरूलाई समयपालना तथा नियमितता, सेवाग्राही प्रतिको सरल,सहज एवम् सम्मानपूर्ण व्यवहार सकारात्मक सोचको विकास र कार्यशैली, अनुशासित एवम् सार्वजनिक हितमा क्रियाशिल बनाइनेछ।
- 152_ सार्वजनिक सूनुवाई ,नगरिक वडापत्र ,सामाजिक परीक्षण ,सार्वजनिक परीक्षण , सुझाव पेटीका जस्ता नगरपालिका सुशासनका औजारहरूको अधिकतम उपयोग गरीको कामकारवाही र सेवा प्रवाहलाई अझ बढी जवाफदेही, पारदर्शी, सेवाग्राहीमैत्री बनाई नगरपालिकाप्रति नगरवासिको विश्वास र भरोसा अभिवृद्धि गरिनेछ।
- 153_ आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनइनेछ।
- 154_ योजना कार्यान्वयन र आर्थिक कारोबार गर्दा प्रचलित कानून, विधि, प्रकृया एवम् मापदण्डलाई पूर्ण रूपमा परिचालन गरी बेरुजु न्युनिकरण गर्दै शुन्य बेरुजुको लक्ष्य लिईनेछ। हालसम्मका बेरुजुको अभिलेख राखि सम्परीक्षण गरी बेरुजु घटाइनेछ।
- 155_ नगरको आवधिक योजना,विषयगत योजना, मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गरिनेछ, नगरस्तरीय यातायात गुरु योजना अघावधिक गरिनेछ।
- 156_ नगरपालिकाबाट हुने सबै प्रकारका खरिद व्यवस्थापनमा कर्मचारीहरूलाई दक्ष बनाउन सार्वजनिक खरिद अनुगमन कार्यालय लगायत सम्बन्धित विज्ञ निकायसँगको सहयोगमा Procurement clinic, विद्युतीय खरिद विधि लगायतका तालिम संचालन गरिनेछ।

आन्तरिक श्रोत परिचालन

- 157_ स्थानीय सरकारको मेरुदण्डको रूपमा रहेको आन्तरिक राजश्वको दायरा विस्तार गर्दै आन्तरिक श्रोत अभिवृद्धि गर्न राजश्व सुधार कार्ययोजनाले गरेको करका दर समायोजन, दायरा विस्तार, जरिवाना छुट लगायतका सिफारिश आर्थिक ऐन मार्फत कार्यान्वयन गरिनेछ।
- 158_ नगरपालिकाले प्रवाह गर्ने सेवासँग सम्पत्ति कर, बहाल कर, व्यवसाय कर र विज्ञापन कर तथा अन्य करलाई एकीकृत रूपमा आबद्ध गर्न गृहकार्य गरिनेछ।
- 159_ पाँचखाल नगरपालिका भित्र रहेका ईटा उद्योगलाई सम्मानित सर्वोच्च अदालतको आदेश बमोजिम वातारणीय मापदण्ड पुरा गराउन आवश्यक समन्वय, सहजिकरण र नियमन

गरिनेछ। आधुनिक वातावरणमैत्री ईटा भट्टा लगायतका उद्योग तथा व्यवसाय स्थापना र सञ्चालनका लागि कर छुट दिने नीति लिईनेछ ।

- 160_ वाध्यता होईन मेरो रहर, आन्तरिक राजस्ववाटै सम्बृद्ध दीगो नगर भन्ने नाराका साथ स्थानीय करदातालाई स्वःस्फुर्त रूपमा करको दायरामा ल्याउन करदाता शिक्षा कार्यक्रम,सस्थागत सुशासन प्रवर्धन र करदाता सम्मान कार्यक्रम सन्चालन गरिनेछ।

च) सूचना तथा सञ्चार प्रविधि

- 161_ नगरपालिका र अन्तर्गतका कार्यालयलाई सूचना प्रविधिमैत्री बनाईनेछ। नगरपालिकाको कार्यालय र अन्तर्गतका सबै कार्यालय एवम् सामुदायिक विध्यालयमा समेत विधुतीय हाजिरी जडान गरिनेछ।
- 162_ नगरपालिकाको अनुरोधका वावजुत हालसम्म नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणको इन्टरनेट सेवा पाँचखाल नगरपालिकाका सबै वडामा विस्तार भईनसकेको हुँदा यस नगरपालिकाको सबै वडामा इन्टरनेट सेवाको लाइन विस्तार गर्न नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणलाई पुन अनुरोध गरिनेछ। नेपाल दुरसंचार प्राधिकरणको इन्टरनेट सेवाको पूर्वाधार विकास नभएसम्मको लागि हाल सेवा प्रादन गरिरहेका सेवालाई आगामी आर्थिक वर्षमा समेत निरन्तरता दिइनेछ।
- 163_ ईन्टरनेट सेवा प्रदायकसंगको समन्वय र सहयोगमा पाँचखाल नगरपालिकाको पर्यटकीय , धार्मिक र मुख्य बजार क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार FREE WiFi इन्टरेट सेवा संचालन गरिनेछ।
- 164_ पाँचखाल नगरले लिएको नीति कार्यान्वयन र नगरपालिकाले संचालन गरेको अभियानमा सहयोग एवम् रचनात्मक सुझाव प्रदान गर्ने समाजसेवी, अभियानकर्ता एवम संचारकर्मीहरूलाई सम्मान तथा पुरस्कृत गरिनेछ।

अन्तमा यस नगरपालिकाको आ.व. २०८३/८४ को यस नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्न सहयोग गर्नु हुने विषयगत समितीका समंयोजकज्युहरु एवम् सदस्यज्युहरु वडा अध्यक्ष एवम् कार्यपालिका सदस्यज्युहरु लगायतका सम्पूर्ण सहकर्मी जनप्रतिनिधिज्युहरु, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यु लगायत सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी साथीहरु, शुभेच्छुक संघ संस्था, नागरिक समाज, संचारकर्मी लगायत पाँचखालवासी सम्पूर्ण आदरणीय दिदी बहिनी दाजु भाई प्रति हार्दिक आभार एवम् धन्यवाद व्यक्त गर्दछु।

जय पाँचखाल

सुर्यमाया दनुवार

का.वा.नगर प्रमुख

पाँचखाल, काभ्रेपलाञ्चोक ।

